

van hetgeen er geschied is, en zijn adviezen eenvoudig niet opvolgen, of een mixtum van de verschillende adviezen maken of op zijn manier de adviezen aan elkander toetsen. Heeft de een extr. haemostaticum voorgeschreven en de ander extr. secalis cornuti dan heeft de een een moord begaan of zal de ander het doen, al naar het valt. Gij noemt de beleefdheid dat de behandelende medicus weet dat een patiënt zijn hulp niet meer noodig heeft een formaliteit. Nu mogen formaliteiten nooit hoofdzaak worden, evenmin als de olie in Uw fiets, maar zonder die formaliteiten gaat toch alles leelijk piepen.

Hoewel Gij schrijft dat Gij beide onnoodig acht, n.l. vóórkennis en kennisgeving, blijkt mij toch dat Gij de formaliteit der beleefdheid toch in acht genomen wilt zien. Er blijft nu dus slechts over vóórkennis, waarover wij nog niet accoord gaan. In Middelburg zeide ik: Het komt ons voor dat de behandelende medicus vooraf moet weten wat er geschieden zal, en ik haalde aan dat de behandelende medicus anders zoo dikwijls onnoodig een veer uit zijn medischen staart moet laten. Dat argument, waarop ik nog al trotsch was, slaat Gij geheel over omdat Gij U zelf als arts zoo geheel wegcijfert tegenover het belang van het publiek en toch heeft het publiek er in het geheel geen belang bij, integendeel het is tegen hun belang, dat de medicus onverdiend een veer uit zijn staart verliest. Mijn argument van de deskundige anamnese stelt Gij op hoogen prijs (mijn dank), maar in plaats dat nu maar vast te accepteeren stelt Gij er weder dadelijk een ideale toestand tegenover. Ik gevoel mij zoo klein, dat ik zoo op aarde blijf en zoo maar dankbaar het weinige wat voor het grijpen ligt aanvaard, terwijl Gij dadelijk een ideale oplossing bij de hand hebt.

Zoudt Gij, waarde collega, nu maar niet met mij het woord voorkennis willen behouden dan hebben wij al vast wat?

Van mijn kant wil ik U dan gaarne beloven dat ik er nu niet zoo erg streng op zal zien wanneer de andere arts, bona fide, den patiënt onder behandeling neemt en mij een briefje schrijft dat hij het gedaan heeft en ik neem mij dan zelfs voor, vooral na Uw schrijven dat ik dan dien collega alles zal mededeelen, wat hem kan helpen, ook al vraagt hij het niet.

Waar ik nu water bij mijn wijn heb gedaan en het nu niet meer als zulk een absolute eisch wil laten gelden, zult Gij wel zoo goed willen zijn om ter tegemoetkoming het niet meer „absoluut niet te begrijpen”. Het doel van dit mijn schrijven is om er tegen op te komen dat Gij mij in een reactionairen hoek hebt geduwd, want daar wil ik heusch liever niet staan, maar, wie zal al de roerselen van een menschelijke ziel ooit begrijpen, ook om U dank te zeggen voor Uw interessant artikel.

Met collegialen groet
J. ENDTZ.

VIRCHOW-HULDE.

De commissie ad hoc heeft de eer hierbij te berichten, dat tot nog toe bij haar ontvangen zijn van de afdeeling Groningen der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst en van de Heeren Prof. FOKKER, Prof. GUYE,

Dr. L. VAN 'T HOFF, Prof. PEKELHARING, Prof. REDDINGIUS, Prof. ROSENSTEIN, Dr. P. H. SIMON THOMAS en Prof. B. J. STOKVIS bijdragen tot een gezamenlijk bedrag van f 145.—.

Zij aarzelt niet, haar oproeping nog eens te herhalen overtuigd, als zij is, dat ook op den 80sten geboortedag van den grooten meester de Nederlandsche medici niet achter zullen blijven in het brengen van hun hulde, in den vorm eener nieuwe bijdrage tot stijving van het VIRCHOW-fonds. De bijdragen verzoeke men te storten bij den tweeden ondergeteekenden, Alexander Boersstraat 29.

Namens de Commissie:

Amsterdam,
26 Juni 1901.

B. J. STOKVIS, *Voorzitter.*
P. MUNTENDAM, *Secretaris-Penningmeester.*

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

De Eerste Kamer heeft in haar zittingen van 18 en 19 Juni l.l. behandeld en aangenomen de wetsontwerpen tot regeling van het toezicht op de volksgezondheid en op de volkshuisvesting, zonder dat daarbij discussies werden gehouden, die bijzondere vermelding te dezer plaatse verdienen. HUIZINGA.

BUITENLAND.

LONDEN. — Engelsch tuberculose-congres. Van Maandag 22 tot Vrijdag 26 Juli 1901 zal te Londen een tuberculose-congres gehouden worden onder beschermheerschap van Koning Edward VII. Er zullen vier secties zijn n.l.: 1°. maatregelen van Rijks- of gemeentewege te nemen (statistiek, verplichte aangifte, invloed van woning en opeenhooping van bevolking, contrôle op de voedingsmiddelen, melk en vleesch, oprichting van sanatoria); 2°. behandeling der tuberculose, climatologie en sanatoria; 3°. pathologie en bacteriologie; 4°. tuberculose bij het vee. Een tentoonstelling op het gebied van de pathologie, behandeling en voorkoming van tuberculose zal gelijktijdig gehouden worden.

PARIJS. — Pokken. De pokken-epidemie te Parijs, met de tentoonstelling begonnen, neemt langzaam maar aanhoudend toe. Van 1 Januari tot 31 Mei 1900 hadden er 15 sterfgevallen aan pokken plaats. Tijdens de drukte der tentoonstelling gedurende de volgende 5 maanden stierven juist 100 pokkenlijders. De beide laatste maanden van 1900 eischten 96 offers. Nu reeds (tot 8 Juni) zijn er dit jaar 234 menschen aan pokken gestorven, waarvan 24 in de laatste week, een cijfer, dat sedert 1882 niet bereikt is. Het aantal ziektegevallen bedroeg dit jaar 1790 (*Semaine Médicale*).